

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
A. I. Ghica, Gabriella I. A. Vuculescu, Căpitan N. Vulovici, Maria Al. Hina
Preotul C. Dumitrescu, Ioan Gruia, C. Ciocazan, D. Teleor, M. Strajanu, etc.

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
-BANI 20-

Trăiască România Mare!

rinței care se deșteptase în inima ei.

Dânsul băgă de seamă, în sfârșit.

Și ea îi destăinuie totul, până și teama pe care o avea de îmbrățișările lui și îl făcu să jure că o va respecta.

*

O respectă. Petreceau împreună ceasuri întregi și lungi de dragoste încântătoare, în care numai sufletele se posedau. Și se despărțeau în urmă enervați, slăbiți, înfrigați.

Buzele lor se împreunau uneori, și închizând ochii sorbeau plăcerea acestei mângâeri prelungi, dar totuși castă.

Ea pricepu că n-o să mai reziste multă vreme; și cum nu voia să cadă, scrisese soțului ei că dorea să se întoarcă iarăși și să reia viața liniștită și singuratecă.

Soțul ei îi răspunse într-o scrisoare plină de blândețe spunându-i că ar face rău să se reîntoarcă în țolul iernei, căci și-ar expune sănătatea în mijlocul cețurilor reci de la Ciré.

Resimți o mânie grozavă împotriva acestui om încrezător, care nu pricepea, care nu ghicea luptele din inima ei.

Era prin Februarie. Timpul era plăcut și cald și cu toate că se ferea acuma să se găsească multă vreme singură cu „Mielușelul”, primea uneori să facă cu el, o preumblare în jurul lacului în amurg.

Ar fi spus în seara aceia că toată firea se deșteptase, așa era de cald afară. Cupeul în care se aflau mergea la pas; noaptea începea să cadă; își țineau mâinile, iar trupurile lor erau strâns lipite unul de altul. Ea își spunea:

„S'a isprăvit, s'a isprăvit, sunt pierdută”, simțind într'însa o deșteptare de dorințe, nevoia imperioasă a acestei străneri supreme pe care o resimțise atât de vie în vis. Gurile lor în fiecare clipă se căutau, se lipeau una de alta și se alungau pentru a se căuta iarăși.

El nu îndrăzni să o ducă până acasă și o lasă la poartă, înebunită și pierdută.

D. Paul Péronel o aștepta în salonul cel mic cufundat acum în întuneric.

Atingându-i mâna, simți că arde. Incepu să-i vorbească ușor, îi spuse tot felul de galanterii, legănând astfel sufletul acesta istovit cu vraja cuvintelor de dragoste.

Ea îl ascultă fără să răspundă, gândindu-se la cel-alt, crezând că aude pe cel-alt, crezând că-l simte în preajma ei. Nu-l vedea de cât pe el, nu-și mai aducea aminte că există un alt om pe lume; și când urechea ei tresărea la aceste trei silabe: „Te iubesc”, era el, cel-alt care le spunea, care îi săruta mâinile, era el care îi strângea pieptul, ca adineori în cupeu, era el care îi înăbușea buzele cu sărutările victorioase, pe el îl strângea în brațe și se încolăcea în jurul gâtului său, pe el îl striga cu tot avântul inimii ei, cu toată patima desnădăjduită a trupului ei.

Gând se deșteptă din visul acesta, scoase un strigăt îngrozitor.

„Căpitanul Fracasse”, în genunchi lângă ea, îi mulțumea pătimas acoperind cu sărutări prelungi părul ei care se rvărsa în valuri pe umeri. Ea striga: „Du-te, du-te!”

Și cum dânsul nu pricepea nimic și căuta să-i cuprindă iarăși mijlocul, ea se desfăcu din strânsoarea lui cu putere și îngână: „Ești un om rău, te urăsc, m'ai furat du-te!”

El se sculă zăpăcit, își luă pălăria și plecă.

*

A doua zi se întoarse la Ciré Bărbatul ei, surprins o muștră pentru întoarcerea ei neașteptată.

„Nu mai puteam să trăiesc departe de tine”, spuse ea.

El o găsi schimbată la fire și încă mai tristă ca în trecut; și când o întreba: „Ce ai. Pari nenorocită. Ce dorești?” Ea răspundea: „Nimic. În lumea asta numai visele sunt frumoase și mai înseamnă ceva”.

„Mielușelul” veni să o vadă în vara viitoare.

Ea îl primi fără să fie turburată și fără să resimțită vre-un regret, înțelegând de odată că nu-l iubi-se de cât într'un vis din care Paul Péronel o deșteptase în chipul cel mai brutal.

Dar tânărul care o adora mereu se gândea întorcându-se:

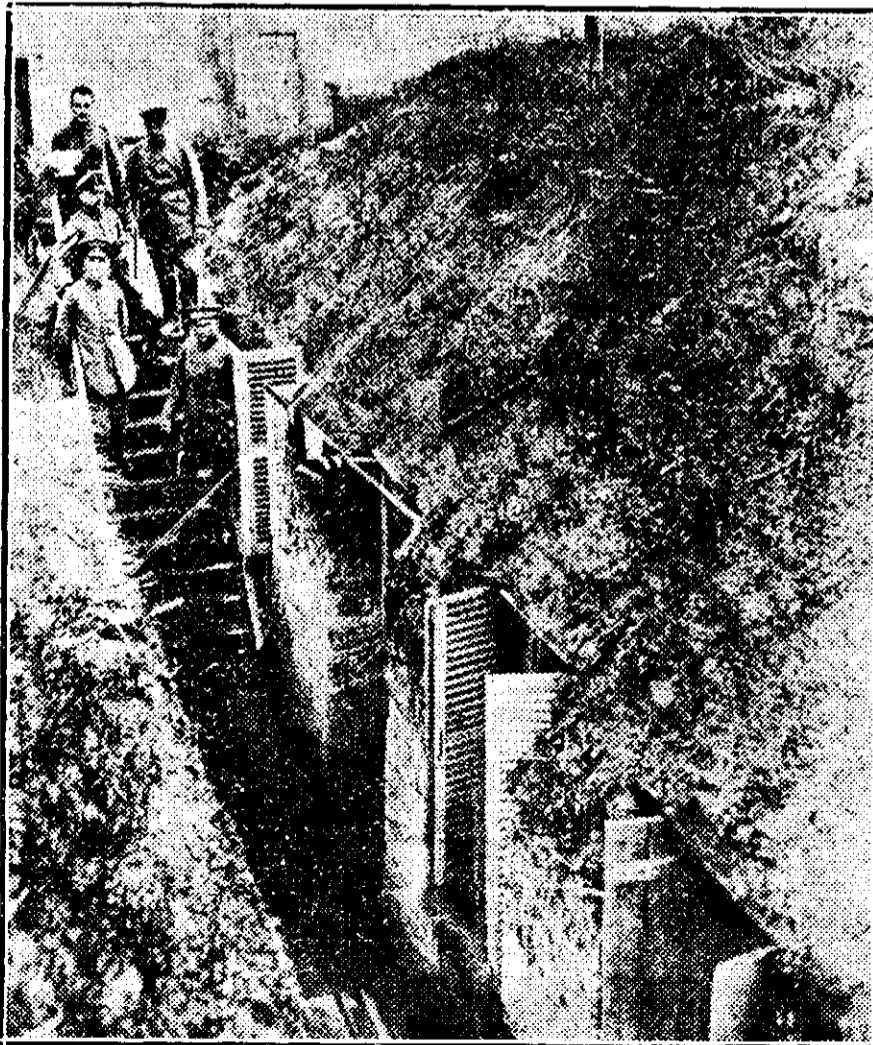
„Femeile sunt într'adevăr ființe străni, complicate și neînțelese”.

trad. de C. A. I. Ghica.

FRANTA

*Tu ai răspândit în lume,
cu mâini darnice și pline,
Flori născute din simțire
și înalte cugetări;
Tu luptat-ai, fără preget,
pentru ce-i frumos și bine;
Tu, d'apururi generoasă,
pe sublimele cărări
Ai condus pe oameni către
libertate și nfrățire.
Pentru tine, ce 'ntre nații
strălucești ca o minune.
De când ochii minții mele
la lumină s'au deschis;
Pentru tine 'n bătrânețea,
când al vieții timp apune,
În ridic mereu privirea
cânte ceruri, rugătoare
Ca să ești biruitoare
Din urgia ce se 'ncrunță
să te-ascârte în abis.*

Preotul C. Dumitrescu

Cum sunt construite tranșeele

ARTA ȘI ARTIȘTI

Expoziția oficială a artiștilor în viață

— PICTURA —

„Expoziția oficială a artiștilor în viață”, sau, cum i se zice de obicei, „Salonul oficial”, ca singura noastră expoziție generală de artă, alcătuită și rânduită sub ocrotirea Statului — are menirea de a stabili legătura între artiștii de seamă, ca și între cei ce abia își aleg o cărare în artă, atât cu marele public, deci cu amatorii de artă, cât și cu marele ocrotitor al tuturor manifestărilor superioare — Statul.

Acest scop suprem ce nu trebuie firește, să nu fie luat în seamă a silit pe organizatorii din trecut ai „Salonului” să confunde această menire de încurajare, cu o îngăduială ce trecea marginele ori căror bune auxiliii.

De aci și deplorabila slăbiciune a ultimelor „Saloane”, cu toate bunele intenții ale unor artiști de merit ce se sileau să oprească confuziunea amintită.

Ajunsesse, în ast chip, „Salonul”, un fel de exhibiție de crute, confecționate în mare parte, de tineri talentați — reeșiți uneori din școală — și, deci, un fel de „bric à brac” artistic, în care dădeai de câteva capo-d'opere de pictură și sculptură, pierdute în mijlocul unui noian de neisprăveli.

Această caracteristică a „Salonului”, trebuia să dispară. Și suntem cu atât mai fericiți să o recunoaștem că-i pe cale d'a fi nimicită cu desăvârșire tradiția inferiorității „Salonului”, cu atât mai mult cu cât ne dă o dovadă

strălucită de ce va fi d'aci încolo, expoziția abea deschisă.

Meritul cel mare îl are în întregime eminentul artist, d. Costin Petrescu, portretistul atât de apreciat și prezident al actualului „Salon”.

A trebuit un asemenea spirit de corectitudine și de neîngăduială pentru ca din imensa cătățime de lucrări trimise — peste o mie — să se selecționeze vreo trei sute de lucrări, demne de a fi expuse.

Ne facem deci, o adevărată datorie de a arăta meritul organizatorului actualului „Salon” dorind ca cei ce îi vor urma la președinție, să-l imite.

*

Secția picturii din „Salon” ne reamintește, și în ce chip! pe una din marile personalități ale picturii noastre: Oscar Obedeanu, întâiul pictor de bătaii al nostru, decedat acum câteva luni.

„Salonul se poate fâli că are în fața lucrarea capitală a lui Obedeanu — „Ștefan cel Mare, la Racova” — pânză de dimensiuni colosale, în care nu știi ce să admiri mai mult: minunea compoziției, sau mijloacele admirabile de tratare, întemeiate pe o tehnică de titan al paletei...

Această capo-d'operă, d'aci încolo intrată în patrimoniul Statului, este apoteozarea sinceră a marelui erau român de către unul din cele mai calde suflete de artist și de patriot.

Aceste două note au cutremurat de o potrivă sufletul lui Obedeanu. El n'a făcut alta în toată activitatea-i de artist, de cât să proslăvească vitejiile neamului nostru.

Nepăsător la câștigul ușor ce l'ar fi putut avea cu magistrarele-mijloace, dacă s'ar fi dedat la o activitate de lucrări ușurele — capete de studiu, mici interioruri, naturi moarte... ca alții — el își închinase toată viața slăvirii trecutului vitejesc al Românilor.

Același lucru ne lămurește și celelalte lucrări expuse: „Preda Buzescu”, „Glorificarea lui Vodă-Carol I” și mai ales, „Călugărenii” — aflat în posesia d-lui Bogdan-Pitești — o schiță menită de artist să fie dezvoltată într'o lucrare dealungul haleinei, de felul „Bătăliei dela Racova”.

Lucrările lui Obedeanu sunt o adevărată atracție a „Salonului” și de datorita corpului didactic din Capitală să aducă, rând pe rând pe elevii și elevule școlilor, să-și înalțe sufletele spre trecutului vitejesc al strămoșilor atât de nobil imortalizați de Oscar Obedeanu.

Marii artiști în viață au ținut să ia parte la această aleasă sărbătoare a artei, în frunte cu Costin Petrescu, care expune trei admirabile portrete și cu Ștefan Luchianu, care expune opt lucrări, dintre cari două recente, cu toatele însuflețite de caldul colorism al acestui mare martir al artei.

Dintre membrii „Tinerimei” expun:

Strâmbu, marea compoziție

„Mens sana in corpore sano“ și „La ceai“, una din cele mai rău-șite pânze ale acestui pictor de merit, Gavril Popescu expune o gravură și patru desene, de un rafinament în valoare demă de adevărate monocromii picturale; *Kimon Loghi*, expune șase lucrări, tot atât de exuberant tratate, pe vechile teme fanteziste; d-na *Cecilia Cutzescu-Stork*, o singură lucrare, dar un cap de expresie de o vigoare în execuție, ce nu cadrează de fel cu inerentul feminism al artistei.

Ceialți staroști ai „Salonului“ se țin la nivelul alesei tovarășii în care se prezintă.

Titus Alexandrescu, cu vreo șapte lucrări, dintre care două admirabile peisajii — o iarnă și un asfințit — cu toatele învederând unilatea de activitate a unui artist ce nu face concesii: *Grimani*, expune câteva capete de studiu și vreo trei delicate fantezii coloristice, în deplină armonie cu activitatea pictorului: *D. Serafim* expune peisaje și flori, tratate cu o sinceritate și o căldură de paletă ce încântă și silște pe oricine să vadă personalitatea unui artist, prea mult timp remarcat de geniul pictural al unei glorie a picturii franceze.

Mișu Teșanu expune o pânză de dimensiuni, o toamnă, o pagină de căldură evocare a naturii, de un pictural tot atât de atrăgător ca și studiile de noi și pastele pe cari le expune.

Mihăilescu expune câteva peisaje, însuflețite de acciș realism sincer de paletă ce caracterizează pe acest pictor de mare valoare.

Cel puțin tot atât de apreciable portretele și peisajile de pe Sena, expuse de *Tr. Cornescu* unul din cei ce-și fac loc cu ușurință în mișcarea noastră artistică, cum și-i află cu atât mai ușor *E. Stoenescu* cu cele două portrete și niște flori, expuse aici, și care îndreptătesc speranțele mari puse în acest temperament de artist.

Al. Poitevin expune peisajii și priveliști din Venetia, cu toatele așternute cu simplitatea și sinceritatea coloristică a unui artist consumat.

Alexis Macedonski cu „Vașabondul“ sau cele două capete de studiu, își menține cu stăruință numele ce și l-a făcut în arta noastră, prin ultimele-i manifestări.

Țincu expune câteva din pânzele cele mai bune din reușita-i expoziție personală, cu toatele învederând mersul progresiv al acestui pictor muncitor, care a reușit să se impună futuror.

M. Bunescu, cu vreo două capete de studiu și niște peisaje, de o originalitate de tehnică a execuției, își câștigă un loc meritat printre pictorii noștri de seamă.

D-na Iordănescu cu un portret revendică d'asemeni un drept nou de a figura printre artiștii noștri de merit, cum întemeiază același lucru și *D. Florian* cu o marină, tratată cu o exuberanță de paletă uimitoare și *O. Cantini*, cu niște capete de studiu executate cu o dibăcie de iscusit stăpân al desenului.

Neylies expune câteva peisaje insuflate de același sentiment al naturii și de același cald colorism cu care ne-am deprins să-l vedem

O luptă de tranșee

SONET

*Căutai în amurg; în minte-mi răsare
In blândă lumină, tabloul frumos
Șfioasă lăsându-mi privirile 'n jos
Ca'n vis ascultasem duioasa-ți cântare.*

*Era parcă rugă, un glas care geme
Un murmur de doruri, un plâns furtunos,
Povești desfășurate din strune ai scos,
Furtună de patimi, senine poeme.*

*Cu ochii pierduți într'o vagă visare
Crezui că 'n viață-mi un idol vei fi —
Când mintea-mi și-acuma la glasu-ți tresare*

*Din gându-ți iubirea de-o clipă pieri?
— Mi-e noapte în suflet și noapte-i afară
Să stinge departe un plâns de gitară.*

Maria Al. Hina

manifestându-se, din plin, de atâția ani.

D-na Ciurdea-Steurer expune un cap de ciobănaș; una din acele adevărate giuvaeruri picturale iscodite de acest temperament de mare artist.

Tot atât de apreciable și picturile lui *I. Steurer*, acest conștiincios pictor al cărui succes, de peste iarnă, a învederat faima aleasă de care începe să se bucure.

Aristide Iliescu, expune câteva peisaje reușite; *Marin Georgescu*, o compoziție în care se relevă, cu toate lipsurile execuției, ca un artist de viitor, cum se vedește același lucru din celelalte lucrări expuse.

Pan. Ioanid, *D. Stoica*, *Bulgăraș*, *Troteanu*, *Stănescu-Marincea* și *O. Schmidt*, își mențin reputațiile de care se bucură, prin lucrări în totul potrivite acestor reputații.

Peisajele expuse de *Sofr. Constantinescu*, mai sincer tratate, scot în lumină un talent veritabil, cam prea multă vreme ținut pe loc de unele medii ce-i furnizau și efecte bune, dar și defecte destule în tratarea unor anumite lucrări.

Compoziția lui *Romano*, cu

toate lipsurile-i de execuție, denotă avântul cu care una din cele mai calde palete de astăzi își pretinde un loc convenit în mișcarea noastră artistică.

Nu pot fi trecute cu vederea un autoportret, fin tratat — pastel — și un peisaj „La scrânciob“, datorite d-soarei *J. Mantu*, un talent ce se afirmă cu stăruință la acest „Salon“.

Tot atât de demne de luat în seamă și lucrările d-soarelor *Arbore*, *Bișu Alexandrina*, *Protopopescu*, *Maria Grim*, *I. Brateș* și ale d-lor *Gr. Manea*, *Brăescu* și *Ionescu Toru*, — atâtea nume noi înscrise cu succes în lista expozițiilor din secția picturii de la „Salon“.

Ion Graia

Pentru oricare reclamațiune sau schimbări de adrese, d-nii abonați sunt rugați a atașa și una din benzile cu care primesc ziarul „Universul Literar“, contrar, reclamațiunea sau schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate.

EX-LIBRIS

Lespezi de morminte, poem teatral de *Cesar Pruteanu*. Cesar a trecut și de astă dată Rubiconul în persoana d-lui Pruteanu, dar nu a invins.

Pe serene că în literatură victoria e mai grea de cât pe câmpul de luptă cu sabia în mână.

Decorul: un cimitir cu ornamentațiile obișnuite. O doamnă, care cu multă prudență e numită „o femeie“ vine să piângă pe mormântul soțului său, alături de al amantului său. Bănuiești că s'a petrecut o tragedie. E și un grogar, dar nu e rudă cu cei din Hamlet, e o „zână a tăcerii“, care tăcea de veacuri, căci acum când autorul a pus-o să vorbească în poemul său dramatic, vorbește și prost și mult.

Femeia se jeluiește. Ce vrei să faci cineva într'un cimitir și se jeluiește în versuri. Se jeluiește și „Umbra I“, (bărbatul), se jeluiește și „Umbra II“, (amantul) o dinastie deci, autorul însă cu multă finețe și savanțlăc le zice „Dioscurii“, dar numai pe copertă.

E o jelanie de te apucă groaza, în câteva scene în care femeia, umbrele, grogarul și zâna tăcerii par acteri împrumutați de la o casă de nebuni.

Incercați-a autorul o plăcere macabră în această societate? Sau simțind lipsa de talent, voit-a de la început să nu mai citească nimeni cele ce va mai scri vreo dată?

Intrebări fără răspuns și până și guraliva zână a tăcerii nu ne răspunde.

Soldat, apără-te! dr. Al. Rămureanu. Titlul mă cam mira, dar în urmă m'am domirit. Au apărut numeroase scrieri cu privire la îngrijirile ce trebuiesc date răniților în manevre și război, sau primele îngrijiri în caz de accidente, dar mai toate sunt scrise pentru oameni cu o cultură oarecare, pentru ofițeri, cel mult subofițeri. Pentru soldați, pentru cei cari abea știu să citească nu se publicase nimic. D. Rămureanu a umplut acest gol și broșurica d-sale are meritul de a conține numai ceea ce este absolut necesar. Poate deci să fie răspândită în lumea soldaților, care e și cea mai numeroasă.

Albert.

CAMPANIA DIN 1913

A I-ului Divizion din Regim. 5 Roșiori

de C. CIOCAZAN

— URMARE —

Intrarea regimentului 40 Călugăreni în Silistra

Când mâncam, se sunește că s'a dat alarmă. Într-o clipă toți ofițerii pleacă. Cei mai iuți de picior se asvârlă în trăsurile ce găsesc și pornesc spre cazarmă; eu din cauza piciorului nepuțând sări repede într-o trăsură aud o muzică militară; (era 7 jumătate seara) mă opresc și văd că d-l col. Simionescu, comandantul detașamentului, ia loc pe trotuar pentru a primi defilarea unei trupe ce venea. Așa că am crezut că svonul sunării alarmei era neîntemeiat. În adevăr, era reg. n-rul 40 Călugăreni, comandat de d-l col. Petala, acela care trebuia să atace Silistra în zorii zilei împreună cu reg. 23 Ialomița. Intră triumfal și ce splendid a defilat!

După cele descrise și care sunt fapte întâmplare sub ochii mei, mă întreb: Bine am făcut de am călcat ordinul de a nu trece frontiera până ce regimentele de infanterie n'ar fi început atacul, conform ordinului de luptă? Răspund că da. Bine am făcut. Pentru că am reușit și acest argument ar fi suficient.

Orice greșeli ai face, dacă rezultatul e bun, greșelile devin merite. Pentru că luând toate măsurile am constatat, că nu aveam nicio rezistență.

Dacă nu intram, regimentele de atac ar fi deschis focul chiar seara, monitorul Alex. Lahovari de asemenea și am fi deplăns ruine și morți în rândul aceluia ce nici nu se apărau. Am corespuns în parte ordinul de a intra în zorii zilei. Am scăpat de la războiul contra sârbilor cel puțin 800 de turci, care dacă nu intram noi înainte de prânz, Vineri 28 Iunie, erau să fie expediți la război.

Al Dar dacă nu reușeam? Ne luam singuri pedeapsa, muream, cel puțin comandanții. N'am mai fi fost trimiși înaintea consiliului de război.

M'am dus la masă, unde spunând d-lui col. Simionescu, care venise să mănânce și care acum mă cunoștea, de svonul de alarmă, că nu era exact. În adevăr, după câțva timp s'au înnoptat și ceilalți ofițeri care sosiți la cazarmă, aflaseră că nu se sunase nici o alarmă. Pe la ora 10 seara, a intrat în Silistra și regimentul de grăniceri cu soldați numai unu și unu; în fine până la 12 noaptea trupe noi treceau cântând.

Am dormit cu camaradul meu Bărbulescu Drugă la hotelul Europa și dimineața am plecat cu divizionul spre Turtucaia.

Silistra

Silistra, ca oraș mi-a făcut impresie urâtă, cu toate că clipele în care am văzut-o erau frumoase.

Triumf fără nici o pierdere: li-ăște pe când ne așteptam la lupte. Stradalele cu bolovani nu s'au mai reparat din timpul turcilor, dinainte de 1878, așa că gropile pline de noroi sunt în diferență de nivel cu bolovani rămași de câte 20 și 30 de cm.

Clădiri vechi, însă prin centru am văzut început de clădiri mai moderne. Nu-mi pot da seama mai amănunțit, pentru că n'am avut timp să văd mult de la 7 seara până la înnoptat și de la 6 dimineața până la 6 și jumătate, când am pornit la drum.

Cum lt. de rezervă Chirițescu

era tot suferind, și cum Artist era prea slab de picioare, plecând am încălecat calul d-lui lt. Chirițescu, anume Izlaz, care mi-a făcut 2 pocinoage. Imediat ce am plecat la drum, s'a speriat și punându-i pînteni prea tare, a căzut jos și eu alături. Sculându-ne amândoi am încălecat și împrietenându-ne până când, urcând un deal cu pantă prea repede și fiind distrat în discuție, am alunecat pe spate făcând o involuntară roată mortală, care speriasse într-atâta pe ambii d-ni lt. coloneli, că au rămas locului, dar fiindcă m'am sculat repede și am încălecat, d. comandant al reg. mi-a zis să mă duc la ambulanță, mai ales că am rană la picior. L-am rugat să nu insiste, pentru că numai când în adevăr nu voi mai putea sta pe cal, mă voi duce la ambulanță. De aci, încolo, a mers bine și dacă lt. Chirițescu n'ar fi cerut pe Izlaz pentru ca să-l încalce, nu-l schimbam.

Spre Turtucaia

Plecând din Silistra, am continuat șoseaua spre Turtucaia prin Ajdemir, înainte de care am porsit puțin în dreptul unei splendide ferme, al cărei director vorbind neînfește l-am pus în curent cu noua situație. El ne-a rugat să-i dăm voie să se pună în comunicație cu organele superioare din Sofia. I-am răspuns să meargă în Silistra și i se vor pune la îndemână toate mijloacele, de care are nevoie. În cele câteva cuvinte schimbate mi s'a părut oia inteligent, care însă suferea, ca patriot bulgar, de noua situație creată prin anexare.

Aci, d. comandant al reg. a trimis o patrulă, comandată de snt. Chiliman, ca să observe marginea Dunării până la Popina și noi având avangarde și patrula de flanc, am continuat șoseaua până la Șebna, unde am observat o moară de vânt cu aripile puse deasupra acoperișului, nu paralel cu clădirea ca de obicei. Am mai observat și obiceiul bulgarilor la salul, de a da mâna oricare le-ar fi fost condițiunea, — adevărată democrație, o familiaritate neprefăcută.

Tăranul cu picioarele goale, sau cu opinci ca și ciocoiul, cali-

ficare prin care se înțelege, arădășul când îți zice: Dobăr Utro (bună dimineața) sau Dobăr Den (bună ziua), sau Dobăr Vecera (bună seara) îți întinde mâna și încă dreapta și tot dreapta trebuie să-i dai, stânga nu primește. Aci, ca pe tot locul femeile de și nu toate în doliu, plâng la trecerea noastră.

Intrăm într-o prăvălie-cafeenea, în care se servește cafea și ceai, ceai cu 2 bucăți de zahăr și cafeaua costă câte 5 bani.

Sigur că peste un an, aci va fi cărciumă, și cafeaua va costa 15 sau 20 de bani. La Turtucaia, s'a și făcut 10 bani, aud acum 20 și berea când am intrat noi era 40 de bani sticla după vr'o 10 zile se făcuse însă 50 de bani, iar când s'a mutat comandamentul divizionului se aduse bere de Bragadiru și sticla cu o treime mai mare, costa un leu. Așa e românul, dar-nic.

Continuând drumul, pe care ne îndreptam după călăuze și hartă, care lasă mult de dorit, ajungem la Vetren, unde ploaia care ne apucase mai contenise puțin și cum am găsit cișmele bune, s'a dat apă cailor, pentru că în unele părți sunt numai lacuri cu apă de ploaie, dar pe unde se găsesc cișmelele, sunt adevărate lucrări de artă.

Părețele pe întindere de 15—20 de metri în înălțime, de 1 până la 1 metru și jumătate este de leșpezi de piatră cioplită și pe aceeași întindere, ighiaburi de piatră pentru adăpatul cailor, viteilor, având caldarâm, pavaș de bolovani, înaintea lor.

(Va urma).

Sonet Ciciaciu

Pe Podul Moșoșoaci lung în zare,
Cu case albe care es din rânduri
Cu sacnșuri și pe șo: cu scânduri
Pe cari trăsuri și bulci es la plimbare;

Pe șolul Moșoșoaci e mirare
Să nu vezi armăni atâtea rânduri,
La brâu cu talugane, stînd ne gânduri,
La scara bovească, scara mare!

Înlături voi treslasi și robi, așale,
Ruytoși și voi scu'elnici bulalate,
Iznafi și sturoși mari, țărani cu carui;

Înlături că se vede, chia: s'sseste
Culeava ce la soare strălucește.
Se întoarce dumnealui arhon Spă arul!

A. Teleor

Sacul cu glume

— Lasă-mă să-ți spui că te iubesc
— Nu te mai iubesc.
— De ce zici nu?
— Sărută-mă!
— Tac!

Să nu credeți că am reprodus aci un mic dialog dintre doi amorozați. Nu, ci e lista romanțelor ce mi-a zis nevasta să-i cumpăr.

Călăuza conduce pe mai mulți excursioniști la vestita cascade a Niagarei.

— Iată, cascada e aci aproape d-lor. Acuma, dacă o vrea cucoanele să tacă puțin, vom putea să auzim detunătura apei care cad.

Tramvaiul înaintează încet. Un domn grăbit strigă conductorului.

— Dar nu poți să megri mai iute, domnule?

— Ba, da, răspunde conductorul, însă nu pot să mă dau jos din tramvai.

O doamnă elegantă, plimbându-se prin parcul dela șosea, vede un băiat care luase un cuib cu păsărele dintr'un copac.

— Uricosule! exclamă ea indignată. N'ai suflet? Nu te gândești la durerea mumm când o veni și nu și-o mai găsi cuibul cu pui!

— Doamnă, răspunde băiatul neîntimidat, muma lor a murit.

— De unde știi tu asta? întrebă ea curioasă.

— Uite-o, e colo pe pălăria d-tale, doamnă, răspunde ștrengarul ruginind o la fugă.

O doamnă elegantă, trecută de pragul tinereții, se prezintă la prefecură să ceară un pașaport.

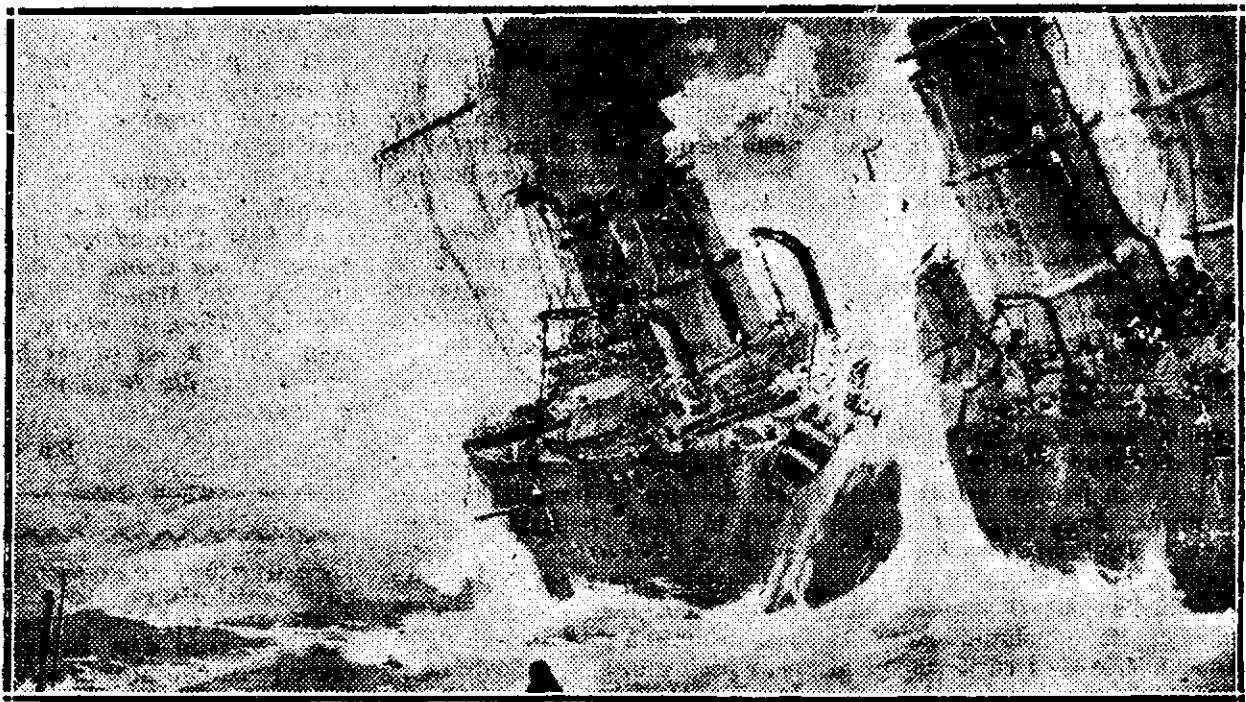
Încep întrebările necesarii pentru complectarea actului. Doamna răspunde repede și voioasă, dar când ajunge la chestiunea vârștii cucoana se împiedecă la vorbă.

— Ei, zise ea în fine zămbind funcționarului, pune și d-ta acolo o vârșta oarecare.

— Am înțeles, doamnă. Am să vă trec la „rezervă“.

La Constanța, doi marinari și apucă la ceartă și stau să se încadre. Asistenții intervin între ei și despărț. Cel mai aprins dintre gâlcevitori zice atunci adversarului său cu glas răgușit, arătând cu degetul un carton imprimat:

— Vezi ce scrie acolo? „E oprită aruncarea de murdării în port“. Mulțumeste lui D-zeu, că altminteri te-ași fi asvârlit acuma în mare.

Scufundarea crucișătorului francez «Leo Gambetta»

DIN MEMORIILE UNUI FUGAR

NOTE SI IMPRESII

de ALECSIU POPLACENEL

— URMARE —

Nu mai puteam merge de obosit. Era către 8 dim. A trebuit să stăm. Făcui foc de parte de plai și îmbucărăm ceva, iar către ora 9 am pornit, căci trebuia să ajungem până sub vârful Sterpu, după cum făcuserăm planul cu badea Niculae. Am ajuns într-o tăetură de prad și era un timp de mai mare dragul, senin și un soare cald, pe când la umbră era tot rece și zăpadă. Trebuia să coborâm pe o poiană ce era cu fața către graniță și ne vedea din toate părțile ca în palmă. Badea Niculae îmi dădea zor să merg înainte.

— Hai, că nu-i nici dracul să ne vadă aci.

— Dă-o în sfântul ei, că ne poate vedea cu ochianul din vre-o parte și-am făcut-o brânză toată afacerea.

— N-ai nici un bai. Uite capra... două... și un țap. Mă fire-ar a dracului, noa mă, să fi avut pușca, făceam carne, zise badea Niculae, de mai sus, arătându-mi două capre sălbatică frumoasă, ce săreau peste lemne și buruani și perzându-și urma văzându-ne pe noi.

Era Marți pe la 12 ziua. Mergând tot ascunși din hățași în hățași, sărind dintr-o groapă într-alta ascunși pe după lemne de brad căzute și încrucișate în tot felul, am ajuns într'un rotocol de brazi tupilat după o muche de delișor, tocmai la o răspântie de unde isvora și un pârâș cu o apă limpede ca cristalul și rece ca ghiata. Iute ne-am pus bagajele jos, făcurăm foc și ne gătiram și pentru masă. După ce ne-am asigurat stomacul în toată regula, bând și apă ca „ioara” și rece de ne durea fruntea, ne-am dat la soare în povești. Am mai stat câtăva vreme privind și admirând frumusețea naturii. Era o poiană mare, întinsă și, cât vedeai cu ochii, erau numai rămături de porci sălbatici. Grozav era arat tot muntele, nu alt-ceva.

— Hai să plecăm. Om sta mai încolo iară, zise badea Niculae.

Ne-am strecurat iute pe o cotitură joasă, până în partea cealaltă a poienei, unde, adăpostii de brădet, o luarăm la deal iară. Ne apropiam de Sterpu, deși era încă departe unde se vedea cu vârful înălbit de zăpadă. Am mers până s'a isprăvit brădetul și, noroc că se lăsase neguri, cari ne învăluiră ca într'un giulgiu, scutindu-ne de ochii altora ce ar fi putut să ne vadă din vre-o parte. Nu mai puteam înainta. Trebuia să rămânem pe undeva, în apropiere, ascunși până despre ziuă. Ne-am căutat un loc unde să rămânem peste noapte în apropiere de isvor, căci nimic nu e mai rău decât să ai apă să bei peste noapte, unde, deși eu tot frigul ce e la munți, tot te arde o sete grozavă după o mâncare sărată. Am strâns și

am făcut o grămadă mare de lemne, având un topor bun cu noi. Ca să stai fără foc peste noapte, te-a ferit sfântul. Era un frig, de până făcui o bălțuță la isvorul de mai alături și o terminai înghețată apa pe deasupra. Doamne, și ce noroc, aci ne putea prinde cât de ușor să fi umblat cineva pe frontiera. Era chiar în față cu trecătoarea dela Galbina și în două-trei ore putea fi la noi de acolo. Dar, când te slujește norocul și te apără D-zeu, treci prin foc și apă nears și neudat. Și nu era mai mult de doi klm. dela graniță până aci. Nu dormisem noaptea trecută, dar nu am prea închis ochii nici în noaptea asta. Frig, grije și câte toate erau pe mine. Naveam nici un pic de odihnă știindu-mă de două zile plecat și încă tot pe pământ unguresc. Și trebuia să mai stau o noapte aproape întreagă la câțiva pași de graniță. Tresăream la cea mai mică mișcare produsă de căderea unei frunze de cetină, de trosnetul lemnului de brad, ce ardeau și ele parcă înăbușite pe foc, de teamă să nu simtă, să nu tulbure cineva liniștea aceia de mormânt, de pustiu. Stăteam și ascultam, nemișcat, făcut ghem de frică și frig, cu barba la gënunchi, lângă foc și-mi părea că acum-acum va apare, din întunericul negru al brădetului, vre-un mosafir nepoftit și nedorit în așa împrejurări. Așteptam în zadar, căci nimeni nu se arătă să mă scoată din închipuirile mele nebunești. Noaptea trecea încet, când senin, când ceață, vânt și frig, schimbându-se pe minut timpul de zecă ori.

— Ia mai pune lemne pe foc, că murim de frig — zicea badea Niculae întorcându-se pe cealaltă parte și trăgându-și căciula pe urechi. Imi dădă la un picior de nu-l mai simt.

— Vai, că nu mai trece o dată și noaptea asta, zise eu aruncând câțiva butuci uscați pe foc, cari încinseră îndată o vâlvătare mare de lumina brădetului. Mă uitai la ceas, era pela 12. Așteptam să răsară luna.

— Pornim pela 3, zise badea Niculae și pela 5 ajungem în vârf, păi ai și d-ta vreme până sara să scobori și să dai de vreun sat, și eu am când m'oi întoarce îndădărăpt.

— Da, da, bade, chiar bine zici. Și eu cred că fi mai bine așa, când o fi să ne despărțim să fie de dimineață, ca să nu umblăm noaptea singuri, unu într-o parte și altul în alta. Să mă scap o dată de pe-aci numai, căpoi nu mai am așa mare zor, când mă voi vedea odată dincolo, zisei eu

La 3 făcurăm câte-o cruce și un Doamne ajută și pornirăm peste omeți de zăpadă înghețată. Badea Niculae își lăsase traista unde am mas peste noapte. „Ce s'o mai port cu mine și mămăliga, că o găsec io când m'oi întoarce — zicea — și a acățat traista într'un brad sus.

Mergeam greu, alunecam la tot pasul. Eșirăm o bucată bună. O liniște domnea peste tot locul, ca în mormânt, doar focul ce-l lăsasem la vale se mai vedea fălfăind pe isprăvite în spuză și vântul, care sufla neconținut, mânând pulbere de zăpadă în sus, către vârf. Pustiu. În toate părțile vedeai numai piscuri goale, râpi, prăpăstii, bolovani, un pustiu despuiat de vântul cel turbat și învelit în o haină albă de zăpadă rece. Nici o tufă, cât de mică nu întâlneam în jurul meu. Luna lumina printre ceață cu o lumină searbădă, având un cere mare în juru-i. Pe vâi, ceața sta întinsă ca o pânză uriașă, șerpuită după cotiturile prăraielor adânci, ascunsă parcă și ea de vântul ce bătea cu furie dela nord. Iar noi înaintam anevoios pe perețele muntelui acoperit cu zăpadă înghețată. La dreapta, la stânga, prăpăstii cu fundul pierdut sub marea de ceață groasă, iar noi urcam pe o muche de deal alunecând mereu.

— Ce să știu face, d-șorule, că nu pociu sui de loc cu o-pincile nouă și vezi nu mi-a dat de gând să iau „potcoavele” — zicea badea Niculae alunecând la tot pasul pe zăpadă. Doamne păzește să nu prind a luneca piici la vale, că tot praf mă fac până în fundul Lotrioarei. Și în adevăr așa ar fi fost. Ne sprijineam cu băta amândoi și trebuia să pui piciorul cu siguranță unde-l puneam, ca să nu apuc de vale. Dete Dumnezeu c'am găsit o urmă veche de picior de om și, cum era zăpada înghețată, suiam ca pe trepte în sus spre vârf.

— Nu mai pociu de loc — se văita bietul badea Niculae, rămas în urmă. Ce, nici nu era mirare. Om de 68 ani, se ținuse el destul de voinicește până aci.

— Fă ce te-a milui Dumnezeu, că io nu mai pociu su de loc. Doamne, să n'apuc la vale, c'acolo-mi cântă „corcanii” oasăle... Uite, te duci d-ta încet până ești în vârf. Dacă ești odată în vârf, nu mai ai nici un baiu. Apuci fuga la vale, până te despartii de graniță, ca să nu fie cumva cineva pe acolo, nescăi cătane ori jendari ungurești și să te vadă, pe urmă, o iei tot la dreapta și la vale și o țâi așa mereu de-a coasta. Până una

alta se face ziuă și te îndreaptă el cineva, că sunt de eștea... colibari cu vite pe dincolo. Io-am fost până în vârf pe Sterpu, mai acum v'o doi ani, după ghințură și am văzut bine, tot pe dincolo. Așa să faci și să n'ai nici un baiu.

Văzui că nu e alt mod. La urma urmei, nu tot rămânem eu singur din vârf încolof

— Noa, lasă, bade, zic eu, dacă nu, numai veni, că D-zeu e deasupra, din multe m'a scăpat, nu m-o lăsa nici acum. Întoarce-te cu D-zeu, pace, că mă va milui sfântul și pe mine de aci încolo.

— Noa, Dumnezeu să-ți ajute să ajungi unde dorești cu bine, zise badea Niculae dând mâna cu mine.

— Doamne ajută-ne să mergem cu bine, bade Niculae și-ți mulțumesc și eu, că m'ai ascultat și d-ta odată pe mine.

Am dat mâna și ne-am despărțit.

Pornii înainte pe urma veche în sus. Mă uitai să văd, mai este mult până în vârf.

— Doamne, nu mă lăsa, în oara necazului meu, ziceam în gând proptit cu băta zdravăn în pământ și călcând cu grije din urmă în urmă. Văzui și urme de lupi proaspete ce să perdeau tot spre vârf, încrucișându-se cu urma ce o apucasem eu. Nu mă temeam de nime decât de Dumnezeu. Știam că Dumnezeu conduce pașii lupilor și pe ai mei. Și, dacă ar fi făcut să ne întâlneam, cine m-ar fi putut scăpa, cine m-ar fi putut mântui altul, decât Dumnezeu puterilor?

(Va urma).

CASA de SANATATE

— SPECIALA PENTRU —
— BOALE DE FEMEI —

— SUB DIRECTIA —
DOCTORULUI I. KIRIAC

Chirurg primar; Șeful serv. de gynecologie și al Spitalelor Eforiei

SECȚIE SEPARATĂ PENTRU BĂRBAȚI
(hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale stricturi uretrale, etc.)

Strada St. Ionică 8, în dosul Teatrului National
— TELEFON 296 —

**Nevralgii
Migrenă**
DURERI DE
CAP, DURE-
RILE DE DINȚI

cele mai farte, mai
ples nevralgice,
precum și orice durere provenite din ră-
ceală, sunt combătute eu

PASTILELE NEVRALGINE JURIST

Un flacon Lei 2.50, o dosă 50 bani.
N.B. — Onor. public e rugat a cere am-
balagiul original aci arătat.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)